

M

Fortfarande vinter och blåst
Mars månad år 1998

ledeltidningen

I detta nummer:

* Viktiga saker, Månadens händelser och annat informativt och kul.

Medlemskap i Theleborg

För 150:- blir du distansmedlem under ett år och får åka på events under året samt får tidningen.

För 200:- blir du fullvärdig medlem under ett år och får komma på alla våra aktiviteter under veckorna och åka på events under året. Du får förenings-tidningen.

För 300:- blir hela familjen fullvärdiga medlemmar under ett år och får då komma på alla aktiviteter under veckorna och åka på events under året. Dock får de bara en tidning per månad att dela på.

För inbetalning av medlemsavgift använd vårt postgiro nr: 26 88 54-7 Skriv ditt namn och adress och mottagare blir Medeltidsföreningen Theleborg, eller betala direkt till kassör Nikke/Nicolaij på ett möte.

Kassör Gwen

Bidrag till tidningen

Det går väldigt bra att skicka mig ett E-mail på följande adress:

gwen66@hem2.passagen.se

Klistra in texten direkt i mailet så har jag lättast att hantera den! Annars kan vi komma överens om annat sätt!

Krönikör Gwen

Innehåll!

Viktig info	sidan 2
Efternamn, bryggargillet och krönikören	sidan 3
Slottsfruns sida	sidan 4-5
Kung av Wessex	sidan 6-7
Medlemskap och kalendarium	sidan 8

Theleborgs hemsida

Uppdateras på ny adress: <http://www.hem.passagen.se/teleborg>

Allmänt

Om efternamn och deras historia

Bruket av efternamn kom till Sverige under medeltiden. Det var adelsmännen som blivit inspirerade av sina likar i England där släktnamnen uppstod på 1100-talet. Släktnamnet bekräftade att man tillhörde riddarklassen där titeln gick i arv och att man genom sin klass-tillhörighet hade ett antal förmåner. Ända in på 1500-talet var det dock bara en tredjedel av adeln som hade släktnamn.

De övriga brukade den urgamla metoden att benämna två personer med samma namn efter personens far (t.ex. Johan, Svens son). Detta namngivningsförfarande nyttjades även i de breda folklagren tillsammans med andra beskrivningsvarianter t.ex. Anna från Västergården, Anna Skräddare.

Släktnamn blev först vanliga i England och Sydeuropa på 1700-talet och kom 50-100 år senare till övriga Europa: Mot slutet av 1700-talet skulle alla efter kungligt påbud välja ett fast släktnamn för att bl.a. underlätta skatteindrivningen. De flesta höll sig dock till faderns förnamn, gårdsnamnet, bynamnet eller sin yrkesbeteckning. I Sverige fick inte beteckningen -dotter brukas (som på Island). Flera namnforskare menar att befolkningen i de skandinaviska länderna medvetet valde samma namn för att förvilliga skatteindrivarna.

Allt förvanskats från artikel i tidningen Natur & Vetenskap, nr. 1-98.

Eder namnkunnige
Troman Germund Korte

Bryggargillet håller gille

Theleborgs bryggargille inbjuder, om aftonen fredagen den sjuttonde april, alla läringar och gesäller till gille hos vårt bryggargilles åltgesäll, till lika gesäll och Nordrikes bryggarskrås åltnäster, Halvdana Katladottir och gesällen Eirik Smithir.

Tag med dryck för allmän provsmakning, bryggnings- och kryddnings-funderingar samt ett gott humör. Vi kommer att bjuda på enklare förtäring.

Anmälan till åltgesällens hushåll (0470- 462 75) senast söndagen den tolfte april.

För bryggargillet, Eirik

Krönikören har felat

I förra numret av Medeltidningen nämnde jag alla ämbetsmän/kvinnor vid namn, allå utom en - vår nye bågskyttekapten Nicolaj! Jag ber härmed om stora ursäkter för denna blunder! Flåt!

Fru Gwen

Krönikören passar på

att tack vår kära Slottsfru för det underbara initiativet att skriya en sida till varje nummer! Det är sånt som gör en lycklig!

Eder tacksamma Fru Gwen

Slottsfruns dida

För att leva upp till mitt ämbete och samtidigt avlasta vår hårt arbetande krönikör Gwen, så tänkte jag börja året med en återkommande "Slottsfruns sida". Jag tycker att "Tack", "Åkt på", "På gång" och "Nya medlemmar" kan vara lämpliga undertitlar. Om Du som läser detta har andra förslag eller vill att jag omnämner någon/något under endera undertiteln, så kontakta mig gärna.

TACK

Under den här titeln tänkte jag varje månad framföra föreningens tack till de som under föregående månad gjort särskilda insatser för Theleborg. Givetvis gör många medlemmar arbete i det tysta och dessa större insatser som tas upp här utgör inte stommen i föreningens verksamhet, men jag tänkte ändå uppmärksamma de som deltagit vid större arrangemang där Theleborg gjort reklam för sig själv, smörat för Kulturbryggeriet eller -inte minst- dragit in pengar till föreningen.

Under januari och februari har vi inte deltagit i något dylikt arrangemang, så jag tänkte ta tillfället i akt och tacka de som deltog i Theleborgs årsmöte, egentligen det viktigaste mötet på hela året: Maria, Nikke, Palle, Malin, Roger, Daniel, Sebastian, Micke Garcia, Ariella (Greger skulle varit med men blev sjuk), Stefan, Birgit, Lisa, Magnus, Anne och Sol. Dessutom ska Roger ha tack för allt arbete han lagt ner på att gå på Kulturbryggeriets möten och för hans flitiga insamlade av dräktfakta från Internet åt Vendela.

ÅKT PÅ

Evenemang som föreningens medlemmar har åkt på under årets första två månader inskränker sig till två: Kröningen i Bjärka-Säby som man kan läsa om i februari nummret av Nord-

kronan och Arinholms fest. Till kröningen kom många theleborgare för att stötta sitt friherrepar Stig och Vendela, nämligen: Gwen, Nikolaj, Aelfric, Laurenc, Gerulf, Reidmar, Eirikr, Halvdana. Sol och givetvis var Stig och Vendela själva där. Kröningen var en berikande tillställning, inte minst för Theleborg. Stig och Vendela blev krönta som friherrepar för Storhärads, Gwen är numera fru Gwendilyn sedan hon högst välförtjänt erhållit sköldebrev och Gerulf, Stig och Kristoffer kan alla tre titulera sig gesäller, Gerulf i rustningssmidesskrået och Stig och Kristoffer i bryggarskrået.

Theleborg på frammarsch!

Till Arinholm däremot var det inte lika många som åkte: Kristoffer, Reidmar, Eirikr, Halvdana och Sol. Eirikr höll brygggaruniversitet och på kvällen njöt vi utsökt mat (bl.a. rosenpudding) i kassematten på slottet. Sång och

Slottsfruns sida

dans livade upp den redan höga stämningen.

PÅ GÅNG

* Vi har blivit kontaktade av en skola i Ljungby som vill att vi kommer dit och har uppvisning vecka 19 eller 20 samt avslutningsdagen 5/6. Vi får 500 kronor plus eventuellt resepengar.

* Hästkokastarföreningen här i sta'n har inbjudit oss att medverka i den medeltida olympiaden i Kalmar 9-12 juli. De har ordnat ett medeltida kägelspel som vi får vara med och öva på. Vi är anmälda till olympiaden med ett fempersonerslag, så det är bara att börja öva... I samband med den medeltida olympiaden kommer Salve by att byggas upp igen och en medeltida marknad kommer att hållas. Arinholm kommer att ha tältläger i anslutning och detta läger är endast för arinholmare -men vi i Theleborg kan bli tillfälliga arinholmare om vi vill vara med och bo i tältlägret.

* Bröllop skall stånda på Teleborgs slott den 4/7 och vi har blivit ombedda att bidra med ett par personer att servera dryck utanför slottet samt även lite kämpalek. Vad sägs om att göra hela den 4/7 till en mysdag vid bryggerhuset? Alla som för tillfället inte är upptagna med bröllopet kan hantverka, skjuta båge, slåssa, sy, dricka mjöd, mysa osv. Senare på kvällen kanske vi kunde grilla lite kött?

* 13-14 juni går Vadstena medeltida klostermarknad av stapeln. Om vi vill bo i deras tältläger är vi jättevälkomna, men vi måste anmäla oss senast 15 april.

* Glimmingehus har även i år medeltidsdag 15-16 augusti. Eventuellt är vi välkomna i deras tältläger, jag håller på och förhandlar.

Det är alltså mycket på gång. Är du intresserad av att hjälpa till, eller vill du bara ha mer information -kontakta din slottsfru.

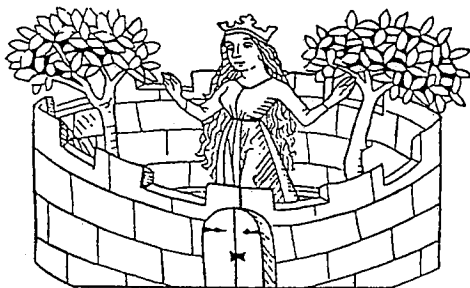
NYA MEDLEMMAR

Kristoffer har vi äran att hälsa välkommen som ny medlem till Theleborg. Tidigare har han varit aktiv i Reidgotaland, men eftersom de inte har så mycket aktiviteter har han gått över till oss. Han har redan gjort en kraftinsats för föreningen genom hårt arbete på medeltidskvällen på Kristineberg -det var honom ni såg i 1500-talssviden under friherre Stigs krona vid högbordet.

Greger hälsar vi också välkommen som äkta theleborgare. De flesta känner nog honom som Ariellas karl, men numera är han medlem av egen fri vilja. Även Greger gjorde en kraftfull insats under ovan nämnda afton -han satt också hela kvällen vid högbordet! Visst tar vi väl hand om våra nya medlemmar... Välkomna båda två!!

Så var det slut på Slottsfruns sida för den här gången,

hälsningar Soldis Haludana

Kung av Wessex

Alfred blev kung mitt i ett pågående krig, en när vintern närmade sig och vare sig saxarna eller vikingarna gjort några större framsteg beslutade man sig för en vapenvila. Den danska armen drog sig tillbaka tillbaka till London och de följande åren lämnar danskarna Wessex ifred. Den danska armen tillbringar istället de följande åren i Northumbria och Mercia för att försöka krossa det sista motståndet där. Danskarna var ute ur Wessex men bara för stunden och detta visste Alfred, därför tillbringade han de följande åren med att rusta upp.

Wessex gräns mot de danska vikingarna gick över land och var svår att försvara men för att minska risken att danskarna skulle landsätta en armé någonstans längs kusten i söder byggde han en flotta. Han var inte den första

engelska kung som hade en flotta men han var den första som hade en flotta var tillräckligt stark för att kunna försvara England mot en större invasions flotta, därför kallas han för den engelska flottans fader. Nu minskade risken att bli anfallen både från norr och söder.

När den danska armen fick en ny ledare, vid namn Guthrum, 877 förekom vissa mindre strider och flottan fick visa sin duglighet genom att besegra ett antal danska skepp, men senare samma år slöts en vapenvila.

Tidigt i januari 878 gjorde danskarna en blyxt attack mot Chippenham, där Wessex hov och arme höll till. Anfallet var absolut inte väntat eftersom vikingarna alltid väntade till senare på våren (eftersom det är bättre väder då) med att dra ut i krig. Wessex arme skingrades och läget var så förvirrat att danskarna inte mötte något motstånd att tala om. Många av Wessex adelsmän blev tillfångatagna men Alfred och hans närmsta män lyckades fly och gömde sig i ett träsk i Sommerset. Armen trodde att Al-

fred hade blivit dödad eller flytt till ett annat land. Nu trodde danskarna att Wessex motstånd var krossat för gott och den enda organiserade truppen som fanns kvar av Wessex arme låg i ett starkt fäste på Exmoor. Segervissa seglade en dansk flotta på 23

skepp dit och belägrade fästet, saxarna hade inte mycket förnödenheter och danskarna räknade med att de skulle ge upp snabbt. Men saxarna beslutade sig för, fatalister som de var, att om det var meningen att de skulle dö kunde de lika gärna dö en ärorik död på slagfältet som av svält. Så i gryningen anföll saxarna lika överraskande som danskarna själva gjort vid Chippenham. Vid första anfallet nedgjordes nästan hela den danska armen, 800 danskar dog och endast få lyckades retritera till sina båtar. Saxarna lyckades också erövra danskarnas krigsflagga som kallades "korpen".

Kung av Wessex

Alfred som försökte samla ihop sin arme glad- des givetvis åt beskedet om seger, moralen i den saxiska armen stärktes och alla män som kunde slåss anslöt sig till Alfred. Sju veckor efter påsk 878 var armen tillräckligt stark för att möta danskarna, så skedde vid Hedding- ton. Denna gången hade saxarna turen med sig och besegrade den danska armen och ringade in den danske ledaren Guthrum. Alfred ville inte förgöra den danska armen utan bara driva den ut ur Wessex så han sluter återigen fred med Guthrum. Men innan Guthrum lämnar Wessex med sin arme låter han döpa sig och Alfred blir hans gudfader. Danskarna drar sig tillbaka och nu händer inte mycket i Wessex fram till 886, vad Alfred gör under denna ti- den finns inte dokumenterat.

886 intog Alfred London och var därmed åter tillräckligt stark för att förhandla med dans- karna igen. Resten av de anglo-saxiska kung- arna sluter upp bakom och underkastar sig Al- fred. Alfred och Guthrum förhandlade fram en officiell gräns mellan det anglo-saxiska Eng- land och det danska Danelagen.

Sedan var det lungt igen fram till år 892 då en dansk arme ledd av Haesten invaderade Wessex. Denna arme var inte en arme som till- hörde Danelagen utan den arme som några år härjat i Frankrike och belägrat Paris. Armen stannar i England fram till 896 men lyckas inte åstadkomma något, givetvis förekom stora strid- der men inga som ledde till något. Detta var Alfreds sista militära insats. Vid Alfreds död 901 var Wessex inte nämnvärt större än när han besteg tronen, men att utvidga Wessex grän- ser var aldrig Alfreds avsikt. Alfreds stora in- sats var att han lyckades försvara Wessex från en övermäktig fiende och utan Wessex över-

levnad hade förmodligen den anglo-saxiska kulturen varit förlorad. För utan en mäktigt motståndare hade nog danskarna utan problem erövrat hela England. Vid sin död kallas Al- fred i den anglo-saxiska krönikan för "kung över hela den engelska nationen utom de om- råden under dansk kontroll". Alfred var inte den enda anglo-saxiska kungen vid sin död men de övriga kungarna lydde under honom. Wessex makt ökade vesäntligt under Alfreds tid och ytterligare under hans son Edwards styre och Alfreds sonson Athelstan erövrade hela England och erkändes av de skottska kungarna som deras herre.

Alfreds insatser för England var inte bara mi- litära. Likväl som han kallas den engelska flot- tans fader skulle han kunna kallas den engel- ska prosans fader. Alfred såg till att flera kända verk blev översatta till anglo-saxiska t.ex. "The history of the world, from the creation to 416" av Orosius. På Alfreds initiativ påbörjades också den anglo-saxiska krönikan som behand- lar Englands historia från år 1 e.kr. till år 1154 då krönikan avslutas. Alfred förstod också vik- ten av bildning om man vill öka rikets makt , därför såg kan till att så många som möjligt av de högre tjänstemännen och adeln kunde läsa och skriva .

Ælfrick

Skickas till:

Frimärke

Adress:

Post nr:

Theleborgs kalendarium

- 3-5 april Riksdag i Upptuna
25 april Arinholm har en pyssel och kämpadag! Övernattning i upp
värmd scoutstuga!
21-24 maj Knäckebrödskriget vid Bollerups borg
12-14 juni Majgrevetornering anordnat av Bagarhus. Tältevenemang, tornering
och bankett! Mer information i nästa Nordkröna samt på mailinglistan!
-
-

Informativt

Använd medföljande Pg lapp att åter betala medlem-
skap och bli medlem i Theleborg under 1998!

Har du lite tid eller bor långt bort: 150:- distans

Har du mer tid fört möten och annat: 200:-

Är ni sambo/familj lönar sig ett 300:- medlemskap

Skriv namn, adress och telefonnummer!